

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/L. Rokopis se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščence in upokoјence.

Še o denuncijantih.

Nemirni in neustaljeni časi, kakor je naš, rode mimo najraznovrstnejših drugih izrodov in moralnih izvrzkov. Obilni meri zlasti denuncijante in ovaduhe najrazličnejših vrst in odtenkov. V takih neuravnovešenih dobah se človeške slabosti prikazujejo v posebno očitni obliki, ker materialistični duh časa podpira take malo vredne značaje. Denuncijanstvo izvira deloma iz duševne pokvarjenosti in prirojene neznačajnosti, strankarske zaslepljenosti, deloma iz želje po malenkostni osveti, v glavnem pa iz umazanega hotenja, na račun in škodo soljudi priboriti si zahrbtno neke, v glavnem, denarne koristi. O tem smo že pred kratkim pisali in opozorili na slične pojave v naših uradniških vrstah.

Da niso taki pojavi nizkotnega duha in neznačajnega ovaduštva omejeni samo na določeno ozemlje, nam dokazujejo glasovi, ki jih slišimo že iz najrazličnejših držav. Po vsem svetu se je ovaduštvo v današnjih časih bohotno razcvetelo. Iz dnevnikov izvemo, da primeri najpodlejših denuncijacij ogromno naraščajo iz dneva v dan prav po vseh deželah: v Nemčiji, na Ruskem, v Italiji itd. Tudi v Avstriji glede tega ni prav nič bolje. To nam potrjujejo razne uradne izjave odločujočih višjih drž. funkcionarjev, ki skušajo zavreti in zatreti to pogubno moralno zlo, ki okužuje že prav vse stanove. Posebno se je pa razraslo med uradnim nameščenstvom.

Tako je generalni direktor avstrijskih zveznih železnic na nekem javnem zborovanju železničarjev nedavno izjavil naslednje:

»Od vas, kot od vseh zveznih (državnih) železničarjev pričakujem, da boste lojalno in z veseljem sodelovali, zato pa obljubljam tudi slehernemu poedincu popolno zaščito oblasti zoper vsako hudobno ovaduštvo in denuncijanstvo. O tem žalostnem časovnem pojavu je treba spregovoriti nekaj jasnih besed. Na žalost moramo le prepogosto in z nejevoljo ugotoviti, da neznačajni ljudje tihotapsko skušajo omadeževati in obrekovati državljansko zavednost posameznih uslužbencev in sicer z anonimnimi ovadbami in na razne druge, enako obsodbe vredne načine. Po večini so nagibi prozorni. Ovaduhi hočejo preko trupel, da se prerinejo naprej ali pa denuncirajo iz gole zlobe, hudobije, želje po maščevanju ali iz težnje po senzaciji. Dam vam svojo moško besedo, da bom v vsakem primeru, kjer bo mogoče takemu lopovu dokazati neutemeljenost denunciacije, uporabil neizprosno strogost, hkrati vam pa dam tudi obvezno zagotovilo, da bom vsakega ovadenega uslužbenca, če se mu bo krivda dokazala, le v tem primeru kaznoval, toda tedaj pa nepogojno. Ovaduštvo, ki ustvarja samo zagrenjenost in medsebojno nezaupanje, se v naših vrstah ne sme razpasti.«

Zanimiv je tudi razglas katerega je škof krški, dr. Adam Heftler, razposlal (še pred februarскими nemiri) vsemu duhovništvu svoje dieceze, ki obsega Koroško. Iz tega razglasa objavljamo samo naslednji značilni odstavek:

»Z obžalovanjem se je ugotovilo, da so župni uradi in dušebrižniki ovaljali pri oblastvih politične nasprotnike zaradi njihovega političnega stališča. Kako zelo je tako ravnanje proti duhu Cerkve, je mogoče sklepati iz določbe kanona 139., § 3., ki prepoveduje klerikom ob kazenskem postopanju sleherno intervencijo (sodelovanje), celo kot priča. Posledica takih ovadb je ta, da politični nasprotniki v svojem dušnem pastirju ne vidijo več nestrankarskega Kristusovega namestnika in slu-

žabnika katoliške cerkve, temveč samo strankarja. Taki dušebrižniki niso hudo soodgovornost za odpadniško gibanje, ki se poraja.«

Da tudi v Nemčiji ni nič bolje in da se je tudi tam anonimno ovaduštvo in neutemeljeno obrekovanje razpaslo do neverjetnosti, nam dokazuje tole javno svarilo vladnega predsednika v Düsseldorfu:

»Oziraje se na številna javna svarila, katera so objavili že posamezni policijski predsedniki okraja, svarim tudi sam pred nadaljnjimi denunciacijami in širjenjem zlohotnih neresničnih podtikanj. Državno policijsko oblastvo, policijski predsedniki in deželni svetniki imajo nalog, da morajo od slej denuncijante in tajne ovaduhe ostro prijemati in v hudih primerih krivce nemudoma odvesti v varnostni zapor.«

Treba si je samo predstavljati koliko nepotrebnega zla, koliko trpljenja in duševnih muk povzročajo take neutemeljene zahrbtnje ovadbe, da si moremo predočiti vso brezdanjo pokvarjenost takih zaplotnikov. Gmotni obstoj družin je ogrožen zaradi neutemeljenega obrekovanja in anonimnih podtikanj, ki zastrupljajo poedince in ves stan. Na žalost pred takimi lopovskimi kreaturami ni obvarovan prav noben stan, tudi ne stan nas, državnih uslužbencev in upokoјencev. Ravno v naših vrstah se pojavljajo številni izrodki, ki se skušajo na ta podzemeljski način pririniti na prva mesta. Da se pri tem najrajši postavljajo v pozo užaljenih moralistov, patrijotov in nacionalistov, je znano vsakomur. Nobena, še bolj vzvišena narodna svetinja jim ni sveta dovolj, da je ne bi

zlorabili v svoje gnusne egoistične cilje. Kakor golazen, ki se redi od mrhovine, rijejo ti brezvestni stremuhi, po najskritejših kotih bližnjikove notranjosti, da jo oblatijo in oskrunijo.

Skraini čas je že, da bi se vsem takim brezdušnim nemoralnim tipom onemogočil njihov nečedni posel. Vse take neznačajne mora vsak zdrav stan sam izločiti iz svoje sredine in jih izročiti zaničevanju celokupnosti. Treba je zato, da vsakdo izmed nas, tudi tovariši na višjih mestih, sodeluje v tem boju proti nemoralu, ki je bistvo vseh zahrbtnih in tajnih ovadb. V prejšnjih časih je veljalo kot osnovno pravilo, da so romale nepodpisane ovadbe v koš za papir. Čeprav so se časi močno spremenili in so se razna mnenja postavila naravnost na glavo, se pojmovanje dostojnosti za poštene ljudi tudi v teh rečeh ni nič spremenilo in se nikdar spremeniti ne more.

Predvsem je treba proti zlobnim ovaduhom, ki vedoma delajo krivico soljudem, uporabiti brez izjeme vselej vso strogost zakona. Denunciacije med službenimi tovariši bi se morale še posebno neizprosno kaznovati, da se gnoloba v kali zamori. Če bi namreč vsak ovaduh vedel, da bo za svojo krivično in neutemeljeno ovadbo, s katero skuša škodovati bližnjemu na ugledu in družabnem oz. službenem položaju, neizogibno in strogo kaznovan — treba bi bilo nekaj res eksemplarnih primerov strogosti — bi se število takih zlohotnih anonimnih ovadb brez dvoma občutno skrcilo. V interesu ugleda slehernega stanu, zlasti še našega, je pa, da se taki pojavi, ki kažejo absolutno naravnostveno propalost, čimprej in kar najkoreniteje iztrebijo, kar bo v prvi vrsti v korist službi sami.

mu naj bi se za vsakega otroka zvišala dopustna višina mesečnih prejemkov za 50 šil. (to je za približno 450 Din), enako tudi za očeta, mater, deda in babico, če jih uslužbenec mora sam preskrbovati.

Nadaljnje določbe nove zakonske ureditve službeno - pravnega razmerja žensk v drž. službi določajo nič več in nič manj kot obvezni celibat za uslužbenke. Državna nameščenka, ki se poroči, mora vsekakor zapustiti drž. službo, v kateri v bodoče ne bo več zakoncev, ki bi bila oba v aktivni službi.

Proti tem določbam novega zakona so avstrijske uradniške organizacije zavzele takoj ostro odklonilno stališče in so ga sporočile po svojih odposlancih vladnim zastopnikom. Pri tem poudarjajo, da so javni uslužbenci naravnost prisiljeni, preskrbeti si postranski, to je dvojni zaslužek, ker jim pač sedanji enkratni službeni prejemki niti za najskromnejše življenje ne zadostajo več. Prav tako so pokazali uradniški zastopniki na absolutno nesocialne posledice teh določb, ki bodo povzročile, da se bodo javni nameščenci odslej še dosti težje odločili za žene in ustanovitev lastnega doma.

Avstrijske organizacije drž. uslužbencev poudarjajo tudi, da je Nemčija iz socialnih in gospodarskih razlogov pravkar kategorično odklonila zakonsko ureditev problema dvojnega zaslužkarstva in prepovedala celo vsako javno akcijo, naperjeno proti osebam z dvojnimi zaslužki. Zanimivo je utemeljevanje nemškega državnega delovnega ministrstva, ki navaja med drugim tudi naslednje:

»Ukrepi zoper dvojno zaslužkarstvo vsebujejo opasnost, da se princip učinkovitosti in delavnosti potisne vse bolj in bolj v ozadje. Ravno najboljši ljudje z največjimi uspehi so tisti, ki se s podvojenimi napor in s pomočjo dvojnega zaslužka skušajo povzpeti do višjega življenjskega standarda ali pa preskrbeti svojim otrokom boljšo izobrazbo. Omejevanje skupnih, večkratnih pridobitnih možnosti, bi uničilo eksistenčno podlago mnogim družinam. Po odločitvi državne vlade je boj zoper dvojno zaslužkarstvo smatrali tudi za nesocialen, kolikor kaznuje povišano voljo do delavnosti posameznika ali celih družin, medtem ko naj dvojni zaslužek, ki je zvezan z dohodki od kapitala, ostane neupoštevati, ker iz razlogov ustvarjanja kapitala neupoštevan ostati mora.«

Iz navedene utemeljitve je v bistvu razviden ves dvorezni značaj vsakega zakonskega ukrepa zoper dvojno zaslužkarstvo. Zlasti je pa treba naglasiti vnovič, da bi vsak tak ukrep značil izjemno določbo za javno uslužbenstvo, kateremu bi v večini primerov občutno in katastrofalno gmotno škodoval. Vsaka taka zakonska ureditev, kot jo je izvršila avstrijska vlada, je izjemna odredba, naperjena samo zoper določen stan, medtem ko se drugim svobodnim poklicem možnost dvojnega zaslužkarstva ne krati. Po mnenju avstrijskih uradniških strokovnih organizacij pa tudi široke javnosti sploh, je tudi določeni minimalni dohodek 340 šilingov na mesec za uradniško družino mnogo prenizek, tako da je tudi preživljanje drž. uslužbenstva ogroženo, če se bo zakon natančno izvajal.

Dunajska »Neue freie Presse« je objavila nedavno o istem problemu daljši članek »Vprašanje o dvojnih zaslužkarjih«, katerega v izveščku v naslednjem priobčujemo:

»Umetna je največja opreznost! Predstavljati si je treba, kaj se pravi, dandanes delavnega človeka spraviti ob zaslužek v dobi, v kateri vsak posameznik le z največjim naporom doseže svoj življenjski standard! Resni-

Vprašanje dvojnega zaslužka v Avstriji.

Vprašanje dvojnega zaslužkarstva je nedavno postalo za avstrijsko državno uslužbenstvo zelo pereče. Že večkrat smo lani in v prejšnjih letnikih poskušali na podlagi avstrijskih in drugih inozemskih strokovnih časopisov osvetliti ta problem in pokazati njegovo nevarnost in dvoreznost, zlasti za ves stan javnega nameščenstva. Ker je to vprašanje tudi pri nas v zadnjem času — zlasti v nekaterih panogah državne službe — stopilo v ospredje, bomo v naslednjem podali kratko poročilo o položaju državnega uslužbenstva v Avstriji z ozirom na problem dvojnega zaslužka.

V decembru 1933. se je avstrijski ministrski svet pečal z osnutkom uredbe »o pragmatičnem stališču omoženih uslužbenk v zvezni službi.« Svoječas smo že poročali, da je bil avstrijskemu parlamentu že leta 1931. predložen osnutek zakona o dvojnih zaslužkarjih, po katerem bi se v glavnem prepovedalo vsem javnim nameščencem izvrševanje druge plačane službe.

Ta prepoved naj bi veljala tudi za upokoјene državne in samoupravne nameščence, prav tako pa tudi za zasebno uslužbenstvo, zato pa le pod pogojem, če bi prejemki, izvirajoči iz glavne redne zaposlitve in postranske službe presegali znesek 400 šilingov na mesec. O tem zakonskem osnutku pa avstrijski parlament nikdar ni razpravljaj, ker se parlamentarnim potom ni bilo nadejati, da bi bil sprejet sličen zakon, ki bi tako bistveno in odločilno posegal v pravice vsega stanu.

Ker v Avstriji parlament že delj časa ne deluje, je vlada sama sklenila rešiti to vprašanje vsaj glede javnega uslužbenstva, na katero ima po služ-

beni pragmatiki odločilen vpliv. Osnovna načela nove uredbe so ohranila principe že vloženega zakonskega osnutka, vendar so pa pojem dvojnega zaslužka znatno razširila. Doslej so se splošno smatrali za dvojne zaslužkarje samo tisti zaposleni, ki izvršujejo po več plačanih poslov. Po novem zakonu avstrijske vlade, ki je bil sprejet lani v decembru se pa more govoriti o dvojnem zaslužku tudi takrat, če ima poleg zaposlenega moža tudi žena prejemke iz službenega razmerja, in če skupni družinski dohodki presegajo določeno najnižjo mejo.

Po tem zakonu so se tako zvani dvojni zaslužkarji razdelili v glavnem na tri skupine: 1. zakonci, od katerih sta oba ali vsaj eden v državni službi, 2. javni upokoјeni uslužbenci, ki izvršujejo postransko službo in 3. aktivni državni uslužbenci, ki so postransko zaposleni proti plačilu.

Najprej obravnava ta zakon vprašanje zakoncev, kjer sta mož in žena v državni službi. V takih primerih mora žena pustiti službo, če dohodek obeh iz državne službe presega 340 šilingov na mesec (t. j. nekaj nad 3.000 Din). Če je pa moževa plača nižja, pa bi se z ženinno pokojnina zvišala do 340 šilingov, se žena upokoјi. Te določbe veljajo torej za tiste zakonce, kjer ima mož sam vsaj 340 šilingov ali pa več plače na mesec. Žena, ki še nima pravice do pokojnine, se odpusti iz državne službe in prejme zakonito odpravnino.

Za določitev minimalnega dohodka 340 šilingov se je avstrijska vlada odločila, ker znaša najnižja uradniška plača v Avstriji 170 šilingov na mesec, za dve osebi torej 340 šilingov. K te-

ca je, da je upoštevati na eni strani mlade zakonce, na drugi strani pa družine z otroki, ki še ne morejo ničesar sami zaslužiti. Že vdrug je poizkusila avstrijska vlada zakonskim potom urediti to zadevo, vendar je ostalo spet le pri poizkusu. Povprečno ima isti dohodek 85 do 90% vsega avstrijskega prebivalstva, le malo število je takih, ki imajo več. Proti temu malemu številu državljanov nastopati bi ne bilo oportuno, ker morebiti ravno ti ljudje bolj izrabljajo svoje specialne zmožnosti, svoj posebni talent in svojo posebno energijo. Najbolj žalostno pri tem bi pa bilo, če bi bili po takem zakonu prizadeti zakonci. Dočim Italija skrbi za sklepanje zakonov na veliko

in jim nudi vse mogoče ugodnosti, naj bi se pri nas s pobijanjem delavolnosti onemogočalo pridobivanje za eksistenco potrebnih dohodkov in naj bi se kaznovali državljani radi tega, ker živijo v zakonu in skrbijo za družino. Delodajalec bi moral odpustiti svojega starega izvrstnega nameščenca, ter ga zamenjati z nezaposlenim, o katerem nima nobenega jamstva, ali bo vsaj približno odgovarjal zanesljivosti in uporabnosti odslovljenega nameščenca. Zato je vendar bolje, da skrbimo za delamožnost, za dvig gospodarskega življenja, zaradi česar se bo strah pred dvojnimi zaslužkarstvom sam od sebe razblinil.

Protislovja v uradniškem zakonu.

Štetje časa za odmero osebne pokojnine.

Uradniški zakon od 31. marca 1931. leta je plod večletnega duševnega napora raznih strokovnjakov, toda kljub temu ni, kakor splošno znano, brezhiben. O tem lahko pričajo izredno številne razzodbe in načelne odločbe državnega sveta, ki so radi neenakega tolmačenja nekkih, me povsem jasnih določil tega zakona pogosto potrebne.

Tudi mi smo imeli že ponovno priliko pisati o ti ali oni hibi uradniškega zakona. Danes pa hočemo razpravljati o onih predpisih tega zakona, ki so merodajni za odmero količine osebne pokojnine in ki povzročajo zaradi svoje nejasnosti neenake odločbe predstojnikov in s tem v zvezi prizadetim uslužbenecem časih ravno za njihova stara leta hude skrbi in bridke ure.

Po § 131. zakona o uradnikih se šteje čas za odmero količine osebne pokojnine do dne ukaza ali rešitve, s katero je uslužbenec upokojen, in sicer po koledarskem trajanju. Ta določba bi bila popolnoma jasna, če bi služba dotičnega uslužbenca istega dne res tudi prestala. To pa ni vedno tako. Zakon sam določa v § 106., da preneha služba v primerih upokojitve po točkah 14. in 16. § 104. u. z. šele na dan razrešitve, in § 111. u. z. pravi, da ne sme uslužbenec po prestani službi iste sam zapustiti, temveč da mora biti pristojno razrešen, kar se zgodi razen v primerih iz točk 1., 2., 8., 9. in 10. § 104. u. z. (odpust po sodni ali disciplinski razzodbi, izstop iz državljanstva ali neizglasitev na službo v 10 dneh v primerih predvidenih v točki 9. omenjenega paragrafa). — **najkasneje v enem mesecu** od dne ko je dospelo obvestilo o odločbi o prestanku službe neposrednemu predstojniku.

Zakonodavec sam predvideva tedaj, da se dan ukaza ali rešitve, s katero je uslužbenec upokojen, ne krije vselej z dnem prestanka službe oziroma z dnem razrešitve. Iz prakse pa vemo, da poteče časih celo po več mesecev, preden se upokojeni uslužbenec dejansko razreši službenih dolžnosti, ker se zadevna obvestitev neposrednega predstojnika zavleče, bodisi ker na-

slednik upokojenca še ni imenovan bodisi iz drugih razlogov.

Nastane zdaj vprašanje, ali se šteje ta čas, v katerem vrši uslužbenec, čeravno je že upokojen, še nadalje svojo redno aktivitetno službo, istemu v skupno delo aktivnega službovanja, ali

ne. V tem oziru določa § 119. u. z. v točki 3., da se za pokojnino (tedaj v aktivno službo) ne priznava »čas preko roka, po čigar preteku preneha služba (§ 106.)«, tedaj, ako vzamemo kot primer prenehanje službe na podlagi točk 14. in 16. § 104. u. z. (ostavka oz. uradoma odrejena upokojitev), čas preko dneva razrešitve.

Po ravno navedeni določbi se morajo torej priznavati uslužbencu, ki je bil n. pr. upokojen na podlagi točke 16. § 104. u. z., z ukazom od 1. julija 1933. leta, toda je bil razrešen službe šele z odlokom od 1. oktobra 1933. leta, za pokojnino tudi trije meseci, v katerih je, akoravno že upokojen, faktično še dalje aktivno služil. Navedenemu predpisu pa nasprotuje v začetku omenjena določba § 131. u. z., po kateri se šteje čas za odmero količine osebne pokojnine le do dneva ukaza, s katerim je uslužbenec upokojen. Protislovje med temi določbami je očitno.

Skrajni čas bi že bil, da zakonodavec odpravi take in slične nejasnosti v uradniškem zakonu, da bodo mogli državni uslužbenci biti popolnoma na jasnem ne samo glede svojih dolžnosti, temveč tudi glede svojih pravic.

Učiteljstvo v proračunski razpravi.

V proračunski razpravi v Narodni skupščini je govoril o vprašanju redukcije ženskih uslužbencev iz državne službe tudi narodni poslanec g. Mita Dimitrijevič. Iz njegovega govora navajamo:

»Moram se ustaviti pri velikem, precej kočljivem vprašanju, to je pri vprašanju žensk v državni upravi. Mislim, da smo glede žensk v državni upravi dosegli rekordno število v vseh državah Srednje Evrope in Balkana. Učiteljev je v osnovnem šolstvu vsega 24.000, od tega števila je samih žensk 18.000. To je porazno število. — Od tega silnega števila 18.000 učiteljic je nekkih 4000—5000 poročenih z neučitelji, nekkih 4000 pa z raznimi državnimi uslužbenci. Prav v duhu točke 48 amandementa bi se mogle te ženske učiteljske sile reducirati in bi se mogli s prihranki nastaviti vsi tisti učitelji, ki čakajo na postavitev in katerih je okoli 4000 prošenj v prosvetnem ministrstvu. — V celotni državni upravi je pa zaposlenih skupno 40.000 žensk. Tudi to je bajeslovna številka. Naša kraljevska vlada ni mogla storiti nič srečnejšega, kot to, da se je energično lotila tega vprašanja. Naše šole in naše univerze pošljejo vsako leto v življenje na stotine akademsko izobraženih ljudi. Vsi ti nimajo niti nade, niti možnosti, da bi dobili službo v državni upravi. Zelo nevarno je, če ostajajo taki akademsko izobraženi državljani v množicah na ulici. Za državo in pravni red ni nič opasnejšega, nego če intelektualni proletarijat zrevolucionira ulico.«

Prosvetni minister g. dr. Ilija Šumenković je glede namestitve novih

učiteljev izjavil med drugim: »Osnovno šolstvo je eminentna državna funkcija in ravno v tem pogledu ni današnje stanje niti najmanj zadovoljivo. V naših osnovnih šolah je približno 1200 razredov, ki nimajo svojega učitelja. Razredi so prazni, in imamo tudi občine, kjer ni niti enega učitelja, dasi ravno so mnoge občine, sezidale šole. Sedaj imajo šolska poslopja, a nimajo učiteljev. Tako stanje povzroča skrbi in treba bo najti izhod. Na drugi strani pa leži v min. prosvete 1700 prošenj, absolventov učiteljskih šol, ki čakajo na svoje namestitve. (Pripominjam, da bo dovršilo letos še približno 1300 kandidatov učiteljske šole.) Ti mladi ljudje nestrpnost čakajo, da pojdejo na deželo in da se posvetijo poklicu, za katerega so se pripravljali. Te nove namestitve bodo povečale število osebja v tem resoru. Slična je situacija tudi pri drugih ministrstvih. Jasno je, da se morajo v administraciji izvršiti gotove spremembe z ozirom na socialne in ekonomske momente, kakor tudi na kvalifikacijo in je zaradi tega bila vnešena odredba v čl. 48. predloga fin. zakona, katere namen je, da to vprašanje reši.«

Poslanec g. dr. Bogdan Vidović je pa med razpravo rekel tudi naslednje:

»Potrebno je, da vzgojimo nove nacionalne jugoslovanske državljane, tipe jugoslovanskega človeka. Pričnimo pri sebi in ustvarimo najprej nacionalno-jugoslovansko prerojenje parlamentarce. Radi tega predlagam, da mi narodni poslanci, od svojih prejemkov žrtvujemo po 50 Din dnevno. Začnimo pri sebi in dajmo dober vzgled. Upam, da bodo temu vzgledu

sledili tudi naši tovariši iz senata in prvega aprila imamo sigurno nameščenih toliko učiteljev, kolikor je poslancev in senatorjev.«

Ako bo ta predlog sprejet, tedaj bo lahko nameščenih samo iz tega denarja približno štiristo novih učiteljev (učiteljic). Priznati moramo, da je g. dr. Vidović pokazal najlepši primer, kako naj skrbijo narodni zastopniki za potrebe šole — za potrebe naroda.

JOSIP SKALAR, viš. rač. svetnik v p.:

Vtisi z občnega zbora.

Nekaj misli po občnem zboru ljublj. Nabavljalne zadruge.

Dne 21. marca se je vršil XII. redni občni zbor te naše prepotrebne gospodarske ustanove. Na podlagi poročila upravnega odbora o poslovanju zadruge v l. 1933., ki ga je dobil vsak zadružnik, in z ozirom na informativni članek, ki je izšel v 5. številki »Našega Glasu«, iz katerih je bilo razvidno, kako razveseljiv razvoj je bilo zaznavati pri naši zadruzi tudi v minulemu letu, je bilo pričakovati, da se bo vršil ta občni zbor nemoteno in brez onih hrupnih prizorov, ki so se žal — popolnoma po nepotrebnem — odigrali doslej vsako leto na občnih zbora. In res! Do dopolnilnih volitev v upravni in nadzorni odbor, je šlo vse zelo gladko. Pri ti točki pa so se pojavila stremeljenja nekaterih zadružnikov, da bi bili izvoljeni v navedena odbora. Čuli smo glasove, da ni dobro, ako so v odboru vedno isti tovariši, čemur sem si pa dovolil oporekati, ker je ravno v kontinuiteti jamstvo za dober uspeh naše zadruge. Z veliko večino je zmaga lista, ki jo je predlagal upravni odbor, tako da sta oba odbora v popolnoma isti sestavi, kakor sta bila doslej.

Čudno se mi zdi stremeljenje nekaterih tovarišev priti v odbor. Ako bi bili proti tovarišem, ki so izpadli iz odbora po zrebu, tehtni pomisleki, bi se mi zdela ta želja upravičena. Iz predloženih poročil, zlasti iz poročila predsednika nadzornega odbora, smo pa razvideli, da je bilo poslovanje v vsakem oziru vzorno in da so žrtvovali odborniki mnogo svojega prostega časa v prosep zadruge. Zadružniki, ki žele priti v odbor bi mogli javiti to odboru že pred volitvami in se ponuditi za sodelovanje. Ni izključeno, da bi vzel odbor tudi njihovo kandidacijo na znanje in bi sporazumno določil tega ali onega dosedanjega odbornika, da odstopi svoje mesto priglasenemu kandidatu. Uverjen sem, da bi se to zgodilo, če bi nastopil kandidat, v kojega dobro voljo in zmožnost bi imel odbor zaupanje. Opazilo se je pa, da je nekdanja »opozicija« z ozirom na izborni delovanje sedanjega odbora vsako leto šibkejša, kar kaže razmerje pri volitvah oddanih glasov.

Glede kritike, da so naša drva predraga in da tudi specerijsko blago

M. ARNAC:

Novi.

Ob devetih, ko ravno prihajajo uslužbenci v pisarno, plašno vstopi in pravi:

»Jaz sem novi...«

In potem stoji in vrti v roki klobuk. Seveda ne pade nikomur v glavo, da bi mu povedal, kam naj ga obesi...

Debel gospod s košato brado dvigne glavo in mu razodene, da predstojnika še ni v uradu. Ima prav nesramno lobanjo. Na nosu mu čepi ščipalnik iz želvine kakor nastavljen past. Njegovo uho močno štrli stran, kakor da se ponuja peresniku.

»Za enkrat sedite semle,« pravi...

»Novi« sede na prazni stol med strojepisko in nekim mladim uradnikom.

Mladi uradnik pod pisalno podlogo ogleduje nekakšne nedostojne slike, strojepiska si z nožičkom za struganje manjkira prste. Otroška razvedrila, ki ju oba prekineta, ko se pričneta pogovarjati z »novim«.

»S službo za silo se gre,« pravi mladi mož. »Predstojnika pred deseto nikoli ni. Na stranišču tudi lahko od časa do časa pokadite cigareto... Vidite tam za mrežo starega? To je blagajnik. Čeprav so ga sicer vtaknili v kletko, ni prav nič nevarno. Grize samo ob plačilnih dneh. Zlasti je priporočljivo, kadar odklene blagajno...«

»Ah, srčkan je!« se oglasi tipkarica. In tiše: »Pazite se pred gospodom Gustavom. To je tisti sklonjeni dedec tam-le, ki pregleduje dolge vrste števil. Ze od nekdanja je pri hiši. Ko je bil še mlad, so mu nekoč dali, da je moral nekaj sešteti in to dela zdaj že petinštrideset let. Predstojnik ga tika, ga pita z grobostmi in mu poklanja najgloblje zaupanje. To pomeni, da ni še nikoli imel nobenega dopusta. Bolan je bil sploh šele enkrat samkrat: takrat, ko so uvedli plinsko razsvetljavo namesto petrolejk. Če bodo lepega dne uvedli v naši pisarni elektriko, se prav gotovo zgrudi mrtev od samega razburjenja nad svojim nedokončanim računom...«

Zasmeje se. Mladi uradnik nadaljuje:

»Ob štirih gre predstojnik obiskovat stranke. Tako pravi! V resnici gre pa k svoji prijateljici na kozareček portskega vina. Tedaj pošljemo po kaj za jesti. Nosi nam mali sluga tamle, ta tepec, ki vidite kako skače okoli knjigovodje. Njegov paz je in hodi za njim kakor kak jazbečar. Glavno knjigo nosi sem in tja, lepi znamke in ureja račune. Včasih se ne ustraši niti kakega seštevanja. Če boste kedaj iskali adresar, morate vselej najprej pogledati, če ne stoji na njem.«

»Jaz imam glasbeno delo tu v pisarni,« izjavi strojepiska. »S prsti zasviram na tem klavirju zadnjo šefovo romanco: otočen odgovor z obratno pošto. Imam prav posebno note: le ogledajte si te hierogliffe, razen mene jih živ krst ne zna razvozlati!«

»No, pa tudi vi sami ne zmerom,« ugovori mladenič.

»Ob koncu meseca sem prosila za povišanje plače in gospod predstojnik me je poljubil. Sedaj ne vem: ostanem še pri njem? Pride on k meni? Sicer me je malo groza pred njim, toda bilo bi prav zabavno, videti ga v tako smešnem položaju. Tako pred menoj na kolenih... Presmešno! In potem si tako strašno želim nov klobuk! Pravijo, da namerava menda vzeti družabnika, pa že rajši še malo počakam. Človek nikoli ne ve, morda je še samec in me vzame za ženo...«

Mladi uradnik zmigne z rameni. Nato nadaljuje s svojimi pojasnili:

»Priporočam vam kartoteko. Vidite predal, kjer stoji zapisano: »Računi?« Tam notri imamo zmerom tobak. Srednji predal »Efekti,« ta je pa last gospodične Genovefe. Tja devlje svoje torbice, igle, puder in svilene nogavice.«

»Najlepši časi so pa takrat, kadar predstojnik odpotuje...« reče strojepiska.

»Res je,« potrdi mladi uradnik. »Zakaj ustanovili smo »Pisarniški klub« in pobiramo kot članarino cigarete. Tu v tem predalu igramo špano, včasih plešemo šimi, gospodična Genovefa nam pa zapoje najnovejšo šlagerje. Gojimo »telesno kulturo«, mečemo krogle v zrak, igramo na karte in zobljemo bonbone. Zadnjič sem našega ljubega gospoda predstojnika naslikal na kromografski papir in potem smo sliko

razmnožili nešteto krat. In potem telefon! Zahtevaš katerokoli poljubno številko. Valjati se mora človek od smeha! Pa s telefonistko se morete dogovoriti tudi za stanek.«

»Novi« odpre usta... toda tedaj odpre predstojnik vrata. Mladi uradnik, strojkovnjak v razbojniški latovščini, opozori ostale z rahlim zvijgom. Vse se nagne nad svoje važno delo, ki ga pa nihče nima pred seboj.

»Ah!«, zakliče predstojnik, »oprostite, gospod Piedmol, da ste me morali čakati...«

Čez mizo — kaj takega še živa duša ni videla — pomoli »novemu« roko in ta jo površno stisne.

»Gospoda moja,« pravi predstojnik, »predstavljam vam gospoda Piedmola, mojega družabnika.«

Uslužbenici obstrme z nastežaj odprtimi usti. Ah! Ta grobna tišina! Mladi uradnik prebledi, strojepisko zalije rdečica. Ne ve, kam naj pogleda.

»Novi« se smehlja. Kar zadovoljen je sam s seboj. Saj se se je čisto dobro pričelo. Nikdar ne bo ob štirih šel obiskovat strank in potoval tudi ne bo. In mala tipkarica bo pač morala pokopati svoje možitvene načrte...

»...mojega družabnika,« zaključi predstojnik svoj govor... »ki se bo v prvi vrsti zanimal za uslužbenec.«

ni po takih cenah, da bi se mogli združniki navdušiti za nakupovanje v naši zadruzi, pa pripominjam, naj bi se bili tovariši-kritiki rajši pravočasno zglasili v zadružni pisarni in bi tam povedali svoje dobre vire, kje se dobijo dobra in cenejša drva in specijsko blago. Uverjen sem, da bi odbor z veseljem sprejel vse pametne nasvete. Očitki na občnem zboru se mi ne zde umestni. Prav pa je, da namerava upravni odbor odslej še znižati cene specijskega blaga.

Na kritiko o režijskih stroških je dal potrebna pojasnila tovariš predsednik. Pripomnil bi le še, da je pri trgovcih upoštevati tudi to, da kot lastniki trgovin posvečajo vso skrb napredku svoje trgovine in je popolnoma naravno, da vsakdo za lastno stvar vse uspešneje deluje, kakor pa

uslužbenec, ki mu je delo plačano. Ker so združniki s sedanjo postrežbo zadovoljni, naj le ostane pri današnjem stanju nameščencev, ki naj pa imajo za pošteno in vestno delo tudi primerne plače. Prav se mi tudi zdi, da se upoštevajo pri nameščenju otroci združnikov, toda seveda le pod pogojem, da so v vsakem oziru kvalificirani.

Po lanskem občnem zboru sem tudi izrekel nekaj misli, ki pa so bile mnogo ostrejšje. Takrat sem izrazil trdno nado, da bo »opozicija« vsako leto manjša, ker sem uverjen, da bo sedanji odbor dobro deloval. To se je res zgodilo in nas vse prave združniške iskreno veseli, da so se te moje nade izpolnile! Le tako naprej v blagor in prospeh nas vseh! (Podrobnejše poročilo objavimo še v prih. številki; op. ur.)

Vsem drž. upokojemcem!

Po predpisih morajo vsi državni upokojemci in upokojenke, ki prejema-jo draginjske doklade, predložiti dvakrat na leto prijave na predpisanih formularjih.

Prihodnji termin je 10. aprila.

Take predpisane obrazce s potrebnimi navodili je založilo Društvo državnih upokojemcev(-enk) v Ljubljani in jih oddaja po 1 Din komad.

Te obrazce prodajajo razne trafike v vseh večjih podeželskih krajih. (Naslovi so objavljeni v »Našem Glasu« št. 5 z dne 1. marca 1934.). Društvo se je obrnilo na vse glavne tobačne zaloge oz. trafike v krajih sedežev sreskih sodišč in tudi v drugih podeželskih centrih, zaradi zaloge prijav. Ni krivda društva, če ni bilo povsod odmeva.

V lastnem interesu naj zato upokojemci zainteresirajo v vseh krajih kakega lastnika trafike, da naroči v razprodajo prijave. Če to ni mogoče, naj naroči eden ali drugi izmed upokojemcev za vse ostale dotičnega kra-

ja zadostno število prijav. S tem bodo prihranjeni stroški poštne za posamezne naročbe. Za take skupne naročbe (najmanj 20 komadov) damo naročniku 25% provizijo.

Državni upokojemci se opozarjajo, da se naj ne obračajo za prijave na finančno direkcijo, ki teh prijav nima v zalogi. Če jih ne dobe v trafikah, naj jih naroče pri društvu v Ljubljani (Miklošičeva cesta 22, Delavska zbornica).

Prijavam je priložiti poročne in krstne liste glede rodbinskih članov, za katere je upokojenec deležen rodbinskih doklad, toda samo tedaj, če niso bile te priloge predložene že v prejšnjih terminih, torej v vseh novih primerih. Zaradi pravilne izpolnitve prijav naj vsak pazno prečita vsa navodila in opombe na obeh straneh obrazca. — Listin, ki so bile že predložene, torej ni treba vnovič predlagati.

Vestnik.

Vesele velikonočne praznike

voščita vsem naročnikom, bralcem in prijateljem lista

uredništvo in uprava.

OPOZORILO. Z današnjo številko stopamo v drugo četrtletje. Za vse gg. naročnike smo priložili položnice in jih vljudno prosimo, da z njimi obnove naročnino in nam nakažejo morebitne zaostanke. Položnico dobi vsak; kdor ima naročnino že plačano, naj izvoli uporabiti položnico za pridobitev novega naročnika ali prispevka za tiskovni sklad. Vsem gg. naročnikom, ki so z naročnino v zamudi, smo označili zaostanke, računano do 31.

marca t. l. poleg naslova današnje številke z rdečilom. Prosim jih, da nam jih nakažejo obenem z naročnino za drugo četrtletje. Kdor ne zmore celega zaostanka naenkrat, naj nam nakaže vsaj polovico, ostanek pa pozneje, da dolg ne bo vedno večji! Vsem tistim, ki so z naročnino na dolgu še iz leta 1932., bomo morali; če dolga takoj vsaj deloma ne poravnajo, list ustaviti. Vse gg. naročnike pa ponovno najvljudneje prosimo, da agitirajo med tovariši za list vselej in povsod. — Uprava.

Zakonsko tolmačenje § 263. ur. zak. K objavi v zadnji številki o dokončni zakonski odločitvi tega vprašanja objavljamo še naslednji razpis finančnega ministrstva šte-

vilka 7411/I od 24. februarja t. l.: »V svrhu pravilnega izvrševanja § 263 u. z., § 252 zak. o drž. prom. osebu in čl. 387 zak. o ustr. voj. i. mor., se opozarja na določbe § 4 zak. o naknadnih in izrednih kreditih itd., ki je objavljen v Službenih Novinah št. 41-X od 20. februarja 1934. Po tem preneha počenši z 18. febr. 1934, kot z dnem uveljavljanja cit. zakona, veljavnost naših navedil št. 34.267/I od 10. avgusta 1933 in št. 53.745/I od 11. januarja 1934.« — Obe ti, zdaj razveljavljeni navodili, ki sta pojasnjevali, da je treba ob vsakem napredovanju po skupini oz. perijodskem povišku samó po enkrat čakati 12 mesecev za povišane prejemke, smo svoj čas že objavili.

Spomenice upokojemcev. Odbor somborske upokojemške organizacije je razposlal vsem društvom upokojemcev v državi po sklepu lanskega zborovanja drž. upokojemcev v Slav. Brodu osnutke spomenic glede raznih aktualnih vprašanj, v pretres in proučitev. Spomenice se tičejo vprašanj: izenačenje prejemkov staroupokojemcev s prejemki upokojemcev po zakonu iz leta 1923., neomejena pravica do ugodnostne vožnje po železnicih za vse osebne upokojemce in končno osvoboditev upokojemcev od plačevanja kuluka. Skupna deputacija vseh združenj bo v kratkem osebno predložila te končno redigirane spomenice pristojnim vladnim činiteljem.

Ženstvo proti redukcijam. V Ljubljani je Zveza akademsko izobraženih žena na svojem rednem občnem zboru, ki se je vršil začetek marca, razpravljala tudi o bližnjih redukcijah žensk, zaposlenih v državni službi. Razne govornice so navedle, da za redukcijo poročenih, šolsko in strokovno kvalificiranih žen ni stvarne potrebe, ker izobraženih ljudi še primanjkuje. Taka redukcija, ki se namerava izvesti zaradi varčevanja, bi šla predvsem na račun mladine. Tudi alternativa: celibat ali brezposelnost, je za ženske huda in ne ustreza današnjemu pravnemu in npravnemu občutku. Brezposelnost v poklicih izobraženec se s takimi redukcijami ne bo zmanjšala. Zveza bo sestavila resolucijo, ki se pošlje vsem sekcijam zveze v državi.

Učitelji — občinski odborniki. Pri zadnjih občinskih volitvah lanske jeseni je bilo izvoljenih tudi več učiteljev v občinske odbore. Po srezih so zastopani učitelji v raznih občinskih odborih takole: Krško 3 odborniki, Logatec 6, Litija 4, Maribor levi breg 3, Maribor desni breg 3, Murska Sobota 5, Novo mesto 6, Ormož 7, Ptuj 4 in Slovenjgradec 1 učitelj — obč. odbornik.

Ženske v poštni službi. Uredbo o organizaciji poštne stroke, o kateri smo že svojčas poročali, je skupščinski finančni odbor spremenil tako, da se prepusti prometnemu ministru ureditev delokroga posameznih oddelkov in odsekov poštne uprave. Odbor je spremenil tudi čl. 38, ki govori o številu ženskega osebja v p. t. službi. Po ti spremembi se more sprejeti v poštno službo žensk z nižjo šolsko izobrazbo največ 30% celokupnega staleža, žensk s srednješolsko izobrazbo 25%, s fakultetsko pa 5% vseh p. t. t. uslužbenec.

Število prometnih ministrov. Od leta 1918. doslej smo imeli v Jugoslaviji 10 prometnih ministrov. Seveda so nekateri ministri bili po večkrat na čelu prometnega resorta, tako n. pr. Andra Stanić trikrat, po dvakrat pa dr. Anton Korošec in dr. Velizar Janković. Najdlje vodi prometno ministristvo sedanji minister ing. Laza Radičević, ki načeluje svojemu resortu že od 6. avgusta 1929 do danes. V prejšnjih

letih so prometni ministri opravljali svojo funkcijo le prav malo časa. Tako je bilo leta 1921. in 1924. vsakokrat po četvero ministrov.

Železničarsko letovišče. Ljubljanska železničarska nabavljalna zadruga namerava ustanoviti pod Martuljkom pri Kranjski gori letovišče za svoje člane. Kupila je tik ob Savi veliko, deloma pogozdeno zemljišče, ki meri 51.000 m². Za zemljišče je zadruga plačala nekaj nad 90.000 Din in je oddaljeno od železniške postaje Gozd komaj 10 minut. Na tem zemljišču bodo člani postavili majhne poletne hišice, približno kakih petdeset. Zadruga sama bo pa zidala dve večji poslopji, eno kot upravno poslopje, drugo pa kot menzo za člane te počitniške kolonije. V načrtu je tudi otroški dom z igriščem. Zadruga namerava zgraditi ob Savi kopališče in uvesti v vse hišice elektriko in po možnosti tudi pitno vodo. Kolonijo prično graditi že letošnjo pomlad, in se je priglasilo že precej članov, ki bodo postavili letoviške hišice.

Stanovanjske deložacije. Lani so bile pri okrajnem sodišču v Ljubljani predlagane 304 deložacije; predlanskim pa 333. Deložacije so se izvršile po večini na mirnem način in so bila deložiranim strankam poskrbljena nova stanovanja s pomočjo intervencije mestne občine.

Upokojenec.

Nepravilna taktika. Začetek marca so vsi trije ljubljanski dnevnik objavili krajše članke, pisane očitno z iste strani, o žalostni nezasuženi usodi staroupokojemcev. Kakor je bil sicer namen teh člankov gotovo plemenit in vse hvale vreden, tako je pa tudi taktika pisca vse prej kot primerna in priporočljiva. V nekem dnevniku je dotični pisec primerjal prejemke dveh upokojemcev, in sicer staroupokojemca in najnovejšega upokojemca, ki sta bila kot aktivna uradnika oba v istem VI. plačilnem razredu, v istem uradu in na istem položaju. Staroupokojenec, upokojen pred 1. septembrom 1923, je dobil pokojnine Din 2213.—, njegov tovariš, ki je bil upokojen po 1. aprilu 1931 pa prejema 5291 dinarjev. Razlika med obema pokojninama znaša torej Din 3060.— na mesec. Člankar pristavlja, da je slično razmerje tudi v nižjih stopnjah in da so imena teh dveh upokojemcev na razpolago. — Tako pisanje je vse prej kot preudarno in more upravičenim in zares življenjsko važnim interesom staroupokojemcev močno škodovati. Nepoučeni, interesom upokojemcev sploh nenaklonjeni bralec, ki bere take članke, mora vsekakor dobiti o prejemkih staroupokojemcev — ki so, kakor je znano, celó za najskromnejše življenje premajhni — popolno napačne pojme. Koliko pa je sploh staroupokojemcev s takimi dohodki? Če bi bil člankar hotel zares doseči svoj namen, naj bi bil rajši navedel neznatne pokojnine nižjih uslužbenec, ki še od daleč ne dosega najskromnejšega eksistenčnega minimuma, in ki jih je največ. Tako lahkomišno pisanje ustvarja zlasti v današnjih časih, ko govori vse o redukciji prejemkov, nerazpoloženje napram še bolj upravičenim zahtevam bednih staroupokojemcev.

Iz organizacij.

Iz geometrske organizacije. Dne 18. februarja se je vršil redni občni zbor ljubljanske sekcije Združenja geometrov. Na

JOSIP SKALAR:

Spet v Beogradu.

Pevski zbor Glasbene Matice, ki je absolviral svojo prvo turnejo po Jugoslaviji l. 1922., ter je pri ti priliki seznanil prebivalstvo naše prestolnice z lepimi slovenskimi narodnimi in umetnimi pesmimi, je sredi marca letos spet pohitel v prestolnico, da poda cerkveni koncert z izvedbo Petelin-Gallusovih madrigalov, umetnin neminljive vrednosti, in pa da izvede Berliozovo »Faustovo pogubljenje«, katero je proizvajal z izrednim uspehom že trikrat v Ljubljani. Vožnja v vagonih III. razreda ni bila ravno ugodna, toda dobra volja je premagala vse ovire, osobito ker so člani zboru in nekateri njegovi prijatelji, ki so se mu pridružili, že nestrpno pričakovali, kdaj zagledajo našo prestolnico, bodisi prvič, bodisi po daljšem presledku. Ko smo zapustili železniško postajo v Zemunu je vse pristopilo k oknom, da vidi amfiteatrlično ležečo prestolnico. Samo še nekaj minut in bili smo že na beograjskem kolodvoru, kjer smo bili deležni prav toplega sprejema. Žal je bilo vreme ravno ta dan neugodno, dasi je poprej sijalo toplo sonce. Beograjčanom skozi več tednov. Eden naših ministrov je pripisoval to okolnost agilnemu potnemu maršalu pevskega zbora, češ, da vedno dežuje, kadar se pojavi v Beogradu v ti ali oni misiji.

Po naporni generalki smo imeli dovolj prilike, da smo si ogledali Beograd. Dasi sem bil od leta 1920. dalje vsako leto najmanj enkrat v Beogradu, moram priznati,

da sem vsakokrat videl mnogo novega ter sem bil tako rekoč priča njegovega stalnega in kar izrednega napredka. Spominjam se še razstreljenega železniškega mostu čez Savo, sledov topovskih in puškinih krogel na raznih stavbah, znamenite beograjske kaldrme in lukenj v asfaltnem tlaku na Terazijah, onih malih nizkih hišic, pa končno prenočišč v zasebnih stanovanjih. Spali smo le v eni nizki sobi vsi vprek: znani veleindustrijec iz Ljubljane, poleg mene, državnega uradnika in poleg brezposelnega natakarka in prekupčevalca z živino.

Tega vsega sedaj ni več. Železniški most čez Savo je že zdajnav popravljen ter se mu je pridružil kolos, ki veže Beograd z Zemunom. Ne dolgo in prometu bo izročena tudi most, ki bo vezal Beograd s Pančevom, tako da bo naša prestolnica s priključitvijo teh mest res kmalu vele mesto, tako po številu prebivalstva, kakor po legi, obsegu in lepoti svojih stavb. Poslopja so vsa popravljena in prenovljena, male hišice izginjajo in se je moral umakniti potrebam časa celo znameniti hotel »Balkan« z restavracijo, kjer so se shajali beograjski politiki. V teku let se je zgradilo nešteto impozantnih stavb, omenjam samo palačo Agrarne banke, univerzo, biblioteko, razna ministrstva, ki prav v ničemer ne zaostajajo za ministrstvi v drugih državah ali jih pa celo prekašajo. Zraslo je tudi nekaj cerkva, pravoslavnih in katoliških v Bregalniški ulici, zidana po načrtih našega mojstra Plečnika. Omenim končno še krasno palačo francoskega poslanstva ob Kalimegdanu. Da je medtem bilo sezidanih več hotelov, tako da zmo-

rejo sedaj ves znatni tujski promet, je samo ob sebi umevno. — Omenil bi še, razne spomenike, kakor spomenik hvaležnosti Franciji, ter Meštrovicčevega »Zmagovalca« na Kalimegdanu. — Kaldrma leto za letom izginja, ceste so lepo asfaltirane ter bi bilo omeniti predvsem Dedinje, kjer je kraljevi dvorec in krasne vile beograjskih bogatašev.

Videti je bilo tedaj v Beogradu mnogo že v mestu samem, pa tudi sicer smo si privoščili razgled na Dedinje z raznih strani. Omenil sem že Dedinje, drugi so bili na Avali, tretji pa so se v večernih urah peljali s parnikom v Zemun, ter si privoščili s parnika krasen pogled na bajno razsvetljeno mesto. Pri tem je na parniku odmevala naša lepa slovenska pesem v veselje sopotnikov in nas samih.

Ker so cene v beograjskih hotelih še vedno previsoke za navadne zemljane, dasi se tudi v tem oziru opaža padajoča tendenca, je bila večina članov pevskega zbora nastanjena v »Učiteljskem domu« in v novem prenočišču »Zveze nabavljajnih zadrug« v Dečanski ulici 12. Ta naša gospodarska centrala, je imela poprej nekaj prenočišč za svoje člane v Poankarejevi ulici. Z ozirom na izredno popraševanje pa je morala ta prenočišča neprestano razširjati ter se je že konec leta 1933. pokazala potreba lastne stavbe v ta namen.

V Dečanski ulici 12 je prodajalna beograjske Nabavljajne zadruge, ki zavzema celo pritličje, v petih nadstropjih, so pa prenočišča Zveze, ki so kar najmodernejše opremljena. Osebito je pozdravljati novost, da so sedaj članom zadrug na razpolago tudi sobe z eno posteljo, ker vsa-

komur le ni ljubo, da bi prenočeval s tujcem, dasi je po poklicu tovariš. Vseh sob je — če sem prav informiran — 60 in sicer z 1 do 4 posteljami. V vsakem nadstropju je umivalnica, pa tudi prha s toplo in mrzlo vodo. Tudi v predsobi je vodovod. Sobe so lično opremljene in jako čiste. Cena posameznim sobam je za sobo z eno posteljo v prvem ali drugem nadstropju 25 Din, prenočišče v sobi s štirimi posteljami v petem nadstropju pa po 10 Din. V tem nadstropju se dobi tudi soba z eno posteljo že za 17 Din, seveda je skromnejše opremljena, kakor nižje ležeče sobe. V navedenih cenah je upoštevana tudi uporaba prhe, kurjava in napitnica. Slednje se pa seveda nihče izmed nastavljenec, ki so večinoma Slovenci, ne bo branil.

Matičarje sem peljal tudi v našo menzo, kjer smo dobili izborni kavo in čaj z rumom in kruhom po Din 250 oz. 3 Din. Tudi opoldanska in večerna hrana je v menzi jako okusna ter stane za ves dan 12 Din, obed sam pa 9 Din. Prav hvaležni bi bili našemu aranžerju, če bi bil za nas preskrbel prehrano rajši v menzi za to nizko ceno, kakor pa v znanem beograjskem hotelu za še enkrat višjo ceno. Uverjen sem, da bi nas v menzi boljše postregli in nam ne bi nudili samo raznovrstne pečenke enkrat s krompirjem in zeljem, drugičrat pa z zeljem in krompirjem.

Vse te male nevedčnosti so pa bile pozabljene ob velikanskem moralnem uspehu, ki smo ga dosegli z našimi izvedbami. Ostale bodo Beograjčanom v trajnem spominu, pa tudi mi Matičarji ne bomo tako kmalu pozabili naše tako lepo razvijajoče se prestolnice.

zborovanju so se obravnavala važna vprašanja in se je ugotovilo, da geodeti v naši državi še danes ne uživajo tistih pravic, ki bi jim z ozirom na njihovo šolsko kvalifikacijo, pomen stroke za državno upravo in na važnost njihove službe, pristojale. Tako je treba ugotoviti, da so geometri v katastrski službi napram svojim stanovskim tovarišem v drugih državah znatno slabše razvrščeni. Njihov položaj se je pri nas napram nekdanjemu stanju še poslabšal. Za predsednika je bil končno izvoljen Iv. Bydlo, za podpredsednika M. Tomšič, za tajnika L. Fakin, za blagajnika pa Vl. Vazzaz.

Iz poštarske organizacije. Prometno ministrstvo je že lansko pomlad odločilo, da zvaniki in služitelji p. t. t. stroke z ozirom na 2. odst. § 76 u. z. ne morejo biti člani Združenja p. t. t. uradnikov, čeprav služijo z istimi v isti stroki, ker vendar niso iste uslužbenske vrste. Ker pa Združenja p. t. t. uradnikov sploh ni, temveč postoji le »Združenje p. t. t. uslužbenec«, v katerem so zdaj še včlanjeni razen uradnikov tudi nekateri zvaniki in služitelji, je prometno ministrstvo vnovič odredilo, da se spredaj navedena odločba nanaša na Združenje p. t. t. uslužbenec. Isto v bodoče ne sme več sprejemati za člane p. t. t. zvanikov in služiteljev, tiste pa, ki so bili doslej včlanjeni, mora takoj izbrisati in prenehati z odtegotovanjem članarine.

Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna J. O. S. REICH.

Društvo upok. učiteljstva za dravsko banovino.

ima svoj redni letni občni zbor v četrtek, 5. aprila ob 15. uri popoldne pri »Novem svetu« v Ljubljani z običajnim dnevnim redom. Ob nezadostnem številu članstva, se pol ure kasneje vrši občni zbor prav tam pri vsakem številu članstva. — Kakor je bilo v »Našem Glasu« že objavljeno, lahko v to društvo vstopi vsak državni upokojenec (-ka), njega žena in vdova. Njegovi dediči imajo pravice do njegove

posmrtnine, ki znaša tedaj tolikokrat po 6 Din, kolikor šteje društvo članov. Kdor pristopi v društvo prvo leto po svoji upokojitvi, plača malenkostno pristojbino 21 dinarjev, v katerem znesku so že vračunjena pravila in vse drugo. Potem plača za vsak smrtni primer 6 Din in 1 Din za poštino, letno 5 Din za upravne stroške. Plačujeta se skupno najmanj dva smrtna slučaja, da se s tem prihrani članom stroški in delo. Tudi drugače ima društvo še druge bonitete za svoje člane ob njihovi smrti. Kasneje pristopivši morajo doplačati za smrtne primere, ki so jih zamudili s svojim pristopom ves čas od konca prvega leta po njih upokojitvi. Društvo ima že prav lep društveni fond.

Razno.

Novi sodni zakoni. Pravosodni minister g. B. Maksimović je v proračunski razpravi izjavil, da bosta še v tem zasedanju predložena Narodni skupščini zakon o fidejkomisih in zakon o izvensodnem postopku. Skoro dokončani so tudi že osnutki trgovskega in trgovsko-pomorskega zakona. Prav tako je že izdelan predlog obnove državlanskega zakonika, ki bo razposlan strokovnjakom po vsi državi na mnenje. Pripravljeno je tudi že gradivo za novelo k zakonu o prisilni poravnavi izven stečaja. Sestavlja se tudi zakonski načrt za pobjanje korupcije. Končno je naglasil, da je naše sodstvo na višku nalog, in da se mu ne more nič očitati. Posamezne redke nepravilnosti, so bile takoj odstranjene in so bili krivci pozvani na odgovor.

Nove knjige.

»Mladika«. Številka za marec objavlja mimo večjih, nadaljevanih del, tudi krajše črtice J. Jalna, M. Malešiča in J. Rožencveta. Zanimivi so podatki mons. Tomo Zupana o Prešernovi sestri Jeri. Članek o poljskem slikarju in grafiku Wl. Skoczylasu je opremljen z 10 reprodukcijami njegovih lesorezov. — V aprilski številki srečamo več mlajših pripovednikov, tako M. Staneka in V. Winklerja, O zgodovini slo-

venskega cerkvenega slikarstva nadaljuje svojo zanimivo razpravo Dr. Stelè. Članek je ves čas lepo ilustriran. Znani jezikoslovec I. Koštal poroča »O nekaterih jezikovnih grehih«. Članek obeta biti zelo zanimiv in poučen. Številko krasijo vrsta reprodukcij po radirankah angleške grafičarke Leonore Lavrinove. — Mladika se naroča v Celju, Mohorjeva tiskarna in velja za vse leto 84 Din.

»Zdravje«. Vsebinska 11. številke: Milan Vrtačnik: V Rutarskih ravnah. — Dr. Ivo Pirc: Kako zagotoviti podeželskemu prebivalstvu uspešno zdravniško pomoč. — Dr. I. M.: Higijena poizmi. — Higijena drsanja otrok. — Solska mladina. — Glasnik osrednje Protituberkulozne lige. — Glasnik higijenskih ustanov v dravski banovini (poroča dr. Karel Petrič). — Najboljši zdravnik. — Drobline. — Vsebinska decemberške številke 1933.: Milan Vrtačnik: Mariša. — Dr. Bojan Pirc: Nova pota Nemčije. — O zimski obleki. — Dr. A. Z.: Nasveti za pravilno prehrano. — Kopeli. — Glasnik higijenskih ustanov v dravski banovini (poroča dr. Karel Petrič). — Drobline. — Kazalo IX. letnika. — Uprava lista »Zdravje«: Ljubljana, Zaloška cesta 2. — Letna naročnina Din. 30.— Dobro urejevanji zdravstveni mesečnik je vreden toplega priporočila.

Naša davčna politika in delavstvo.

Ljubljanski list »Delavska Pravica« je objavil tale člančič:

»V načrtu novega finačnega zakona se predvideva povišanje davka na delavske in nameščenske mezde za 1% mezdnih izplačil. Ugotovljeno je, da znaša že sedaj prilično eno šestino vseh neposrednih davkov uslužbenški davek. To znači, da so obdavčeni pri nas delavci in privatni nameščenci proporcionalno z njihovimi dohodki najbolj, četudi je jasno, da so baš v tej kategoriji dohodki na glavo najnižji. Pri tem pa je imeti pred očmi, da ostaja baš v industriji, obrti itd. zaradi pomanjkljivosti davčnega aparata in velikega števila davčnih obvezancev najbrže mnogo več obvezancev neobdavčenih, kakor v delavski in nameščenski kategoriji.

V banovinah, kjer posluje davčni aparat najtočneje, prihajamo v resnici do rezultatov, ki so za delavce in nameščence še neugodnejši. Tako so predpisali n. pr. v dravski banovini l. 1929. delavcem in nameščencem 47 milijonov Din uslužbenskega davka, kmečkim posestnikom 35 milijonov, hišnim posestnikom, trgovini in obrti pa 73 milijonov. Taki rezultati so le tako dosegljivi, da so obdavčeni dohodki od mezd in plač dejansko z večjim odstotkom kot drugi dohodki. Kljub razmeroma nizki odstotni stopnji davka pri majhnih plačah je vendarle ravno pri teh plačah ta davek najbolj občutljiv. Človek, ki zasluži 800 ali 1000 Din mesečno, mnogo težje pogreša 11 oziroma 17 Din, kot drugi s plačo nad 4000 Din, ker te male plače niti od daleč ne dosegajo eksistenčnega minimuma.

List pozablja, da velik del uslužbenskega davka plačajo drž. uslužbenci in upokojenci od svojih več ko skromnih prejemkov.

Vesele velikonočne praznike

želimo vsem svojim cenjenim odjemalcem

A. & E. Skabernè
Ljubljana

Manufakturna trgovina FABIJANI & JURJOVEC LJUBLJANA — STRITARJEVA ULICA 5

Priporoča svojo veliko izbiro volnenega blaga za gospode in dame. Belo blago za različno perilo v poljubni širini. Krasna zaloga zastorov in preprog. (Pliš, tapestri itd.) — Puh perje, kapok, volna, žima vedno v zalogi. Blago je iz prvovrstnih angleških in čeških tovarn. Gospodom uradnikom proti takojšnjemu plačilu 10% popusta.

KNJIGARNA

Ljubljana
Franciščanska 6
Telefon št. 3397

Maribor
Tyrševa ulica 44
Telefon št. 2628

Račun poštne hranilnice št. 10.761

Učiteljske tiskarne

priporoča cenjenemu občinstvu svojo zalogo vseh pisarniških in šolskih potrebščin. Lastna izdelovalnica šolskih zvezkov. Knjižarna sprejema naročbe na knjige iz inozemstva, na vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbira pisemskega papirja, razglednic in slik. Cene solidne! Postrežba točna! Zahtevajte cenik

Priporočamo trdiko
M. Tičar, Ljubljana
za nakup vseh pisarniških in šolskih potrebščin.

Priporočamo vam najboljše živalne stroje in kolosa

Adler, Gritzner
Švicarski pletilni stroji
Dubied

edino le pri trdki

Jos. Petelinc, Ljubljana
Tel. št. 2913. za vodo.

ŠIRITE

„NAŠ GLAS“!

Varno naložite svoj denar v VZAJEMNI POSOJILNICI

registrovani zadrugi z omejeno zavezo
V LJUBLJANI • MIKLOŠIČEVA CESTA ŠT. 7
poleg Grand hotela Union v lastni palači
Obrestuje najugodnejše
Telefonska številka 2412 Štev. poštne hran. 11165

Poravnajte naročnino!

DEŽNIKE

NOGAVICE

VSE IZ LASTNE TOVARNE

v priznano solidni in elegantni izdelavi
oddajamo po tovarniških cenah
V NAŠIH PRODAJALNAH V LJUBLJANI

PREŠERNOVA ULICA 20
PRED ŠKOFIJO ŠTEV. 19

prva jugoslovanska tovarna dežnikov in nogavic

JOSIP VIDMAR

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin, Ljubljana

Vodnikov trg št. 5.

F. Z. Z. O. Z.

Telefon št. 2421.

Državni uslužbenci!

Vaša nakupovalnica mora biti edino zadruga prodajalna. V zalogi ima vedno sveže specerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga pri Zadrugi državnih železničarjev in pri trdki Teokarovič.

Širite z adružno misel med svojimi tovariši!